

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Decreta

Brant, Sebastian

[Basel], after 1. März 1499

Sessio tricesimaquinta de stabilitate concilii Basiliensis

[urn:nbn:de:bsz:31-313515](#)

Sessio tricesima quinta

fici obedient parcent et intendant aut eum quowismodo sustineant vel receptent. Aut sibi aurillū consilii vel favore p̄stent / necnō p̄nunciat de ternit̄ declarat eadē sancta Synodus oēget singulos pcessus inhibi- bitionis sententias censuras costitutiones ordinationes et alia quecūq; per eum aut alios quoſcūq; factos et facta qui possent pmissis obui- are irritos et inanes irrita et inania nulliusq; fuisse aut fore roboris vel momēti. Datū in sessione nostra publica in maiori eccliesia Basiliē. solemniter celebrata. viij. klas Julij. Anno a nativitate domini Dille- simoquadragesimo tricesimo octavo.

Sessio tricesima quinta de stabilitate cōcilij Basiliē.

Sancta generalis sy-
nodus Basiliē. in spiritu sancto legittime cōgregata
vniuersale ecclesiā respenteans ad futurā rei memoriam.
Diligētibus deum nibil in hoc seculo tam graue vide-
ri debet quod ab operibus charitatis in eius gloriā et
animarū salutē exsplendis animos eō retrabat. Cum
et beatus Paulus aplū dixerit / neq; mors neq; vita
poterit nos separare a charitate dei que est in christo Iesu dño nostro.
Idcirco hec sancta synodus in nomine ipius christi salvatoris cōgrega-
ta non obstante quibusq; impenitētis opera sancte reformatiōis ec-
clesie sancte dei et salutis vniuersorū q̄tum cōcesserit diuina pietas cō-
stanter et pseuerāter psequi desiderans atq; iam semoro per iusticie re-
critudinē p̄cipuo obstaculo qd per inutiles et dannosam administra-
tionē romani p̄ficiis maritine oberat vnitati paci et debite gubernationi ipius ecclie pacē cunctorū. Et fieri potest p̄quirere cupiens. Cū
in decreto vndeclime sessionis eiusdem sancte synodi statutū fuit q; hoc p̄
sens Basiliē. concilij nō possit dissoluti nisi consentientibus duabus
partibus eiusdem concilij scrutatis votis singulorū. Primo in singulis
deputationib; Et deinde in cōgregatione generali ac demū in sessiōe
publica decretatione subsecuta. Et deinceps sup modo ponendi mate-
riam dissolutionis concilij in deliberatione per deputatos duodecim
fuerit certa cōclusio recepta pridie Idus decēbris. Anno a nativitate
dñi Dille simoquadragesimo tricesimo octavo statuit decernit et de-
clarat q; per recessum cuiuscūq; status aut dignitatis. Ab hac ciuitate
Basiliē. etiam si cardinalatus patriarchalis aut pontificalis existat
Nō sit neq; censeat concilium dissolutū nisi iuxta formā et modū p̄dicto-
rum decreti et cōclusionis cōcessum fuerit. Et quoniā bac soliditate sta-
bilis permanēt concilij debite obseruata res ardue que in manu sunt
poterit maturus et ordinatus tractari. Et p̄cipue circa electionē fu-
turi sumini pontificis que maiorē attentione requirit. Non intēdit hec
sancta synodus ante terminū sexaginta dierū in decreto septime sessio-
nis eius super ipa electione in hoc cōcilio stenda p̄fixum computādorū

Sessio tricesimaquinta

a die depositionis Gabriele olim dicti Eugenij papa quarti que fuit
septimo k'las Julij ad huiusmodi electione pcedere. Effluo autem hu
iusmodi termino decernit ad eandem electionem in sacro cōcilio fore pce
dendū modis et formis per ipsum concilium declarādis ut autē sub vir
tuoso et idoneo pastore quē a dño dari speramus fiat omnium christia
norum unio et abundatia pacis. Volens hec sancta synodus cuius reali
effectu cunctos q̄rum in se est intutare ad pacem. Omnes et singulos
sequentes curiam p̄s̄am prefati Gabrieles olim dicti Eugenij obedi
entia et adherentia in totum dimiserint. Et huius sacro cōcilio realiter
et cum effectu infra terminū huiusmodi sexaginta dierū a tempore pre
dictae depositionis cōputandoꝝ adheserint atq; de his coram eodem
cōcilio per se vel altos legitime docuerint infra terminū p̄dictum intē
dit benigne amplecti et recipere ac eoz statut et indemnitate cōuenienter p
videre. Hanc Basilei in sessione nostra publica in ecclisia maiorī Ba
silie solēniter celebrata. vi. idus Julij. Anno a nativitate dñi Mille
simiquadragesimoterciesimo nono aplice sede vacante.

¶ Indulgentia incorporatis concessa.

¶ Acrosancta generalis Synodus Basiliensis. r̄c. Dilecto ec
clesie filio r̄c. Brata per te nobis et vniuersali quā in spiritu
sancto legitime cōgregata representamus eccliesie hacten
impensa. Et que adhuc ipendere nō desistis cōdigne pstrin
gētes obsequia illis redundū intenti nō immerito per que
obsequia fructuosa tibi sint et ad me cedere valeant anime salutis in
crementū. Dendum siquidē omnibz et singulis qui tantū nostre cōgre
gationi incorporati fuerūt. Et etiā vloꝝ ad festum assumptionis beate
marie virginis tunc futurū incorporent. Ac nobiscū in vinea dñi per
sex menses laborarūt. Et in antea labores huiusmodi eorum labo
res et obsequia condignis salutariū retributionū p̄misū compensare
cupientes litteras nostras cōcessimus in hec resūta.

¶ Acrosancta generalis synodus Basiliensis. r̄c. Ad futuram rei
memoria. Benigna vniuersalitas eccliesie prudentia tthesauros sp̄is
ritualium gratiarū a christo sibi cōcessas laboribus in vinea dñi meri
to dispensore curat / quo magis labores ac sollicita studia in p̄secutio
ne salutis animarū et publica boni christiane religionis et exaltationē fi
dei catholice cōferant. Ut sic fructuosis eorū operibus digna rependā
tur p̄mis. Et ad vberiorū meritorū p̄cremēta feruētū exatremur. Vir
tuosum igit̄ et laudabilem zelum suppositoꝝ huius sancte Synodi flide
lia obsequia xp̄i ecclie in suis necessitatibz et aduersitatibz exhibentū ve
p̄meboatis sanctis operibz cōmunicxpianop̄ vultutē cōcernentibus
assidue laboratiū accēta p̄sideratione p̄lantes / et laboribz eoz digna
salutariū retributionū nimia elargiri cupētes / ut oēs et singuli qui hu
ic sancte synodo incorporati residēt psonaliter in eadē et antea per sex
mēses residerūt. Ac etiā qui buculq; ad festū assumptionis marie vlt.

Sessio tricesima quinta

giniis eidē sancte synodo inco: pati fuerint postq; per totidē menses in eadē residerūt. Necnō et illi qui in nostris et iōnis ecclie negocīis extra locū huius sacri cōclīi p; nos missi sunt. Acet p̄serū nobiscū per totidē mēses laborarūt cuiuscūq; star⁹ gradus ordinis v̄l cōditionis fuerint. Etia cardinalat⁹ patriarchali archiep̄ali Ep̄ali abbatali p̄cimineāt dignitare singulos p̄fessores idoneos sc̄l'ares et regulares p̄sbyteros el̄gere. Qui cotiēs quotiēs oportuniū fuerit ip̄oz singulorū p̄fessionib⁹ diligēter audire ip̄is singulis in sinceritate fidei vnitate ocedēteria et de uotiōe ecclie vniuersitalis et romane ecclie atq; n̄am et sumi p̄fficiis p̄ tpe legitimā administrationē papat⁹ habētis p̄sistētib⁹ p̄ penis et cēluris a uiris p̄stitutioe vniuersitalis p̄ciliū vel aplīca aut alia quis vel ab hoīe generalt̄ p̄mulgat⁹ oīb⁹ debitā absoluttonē impēdere atq; iniūgere valeat penitētā salutare. Nisi forsē talia fuerint ppter q̄ sedes aplīca fuerit merita p̄sulēda. Necnō etiā vota pegrinatiois abstinentie et silla p̄ eos emissa. Except⁹ tñ vot⁹ pegrinatiois romā hierosolymitaner sc̄ti Jacobi i cōpōtella i alia pietat⁹ oīpa cōmutare. Qd̄q; p̄terea p̄dicti v̄l alij siles p̄fessores p̄ corp̄ incorp̄atoz et incorp̄andoz eligēti singulos semel in vita et semel in morte articulo ip̄oz singulo p̄silio p̄fessionib⁹ auditeis singulorū p̄terq; in homicidij voluntarij casu alij p̄ p̄cis oīb⁹. Etia si talia fuerint ppter q̄ sedes ip̄a merito p̄sulēda existeret auctoritatē vniuersitalis ecclie et n̄ra debite absolutois bñficiū ip̄edere ac p̄niaz salutare iniūgere plenaria remissionē oīm p̄tōz suoz p̄cedētes ip̄oīz et ip̄oz quēlibet a q̄busuis excōlationū suspētōnū et interdicti singulis alijq; ecclasticis cēluris et penis a iurev'l ab hoīe generalt̄ etiā p̄ lega torū vel subdelegatoz sedis p̄dicte aurūniuersalii p̄ciliōz vel aplīca sedis aut p̄uincialis vel q̄slibet synodales p̄stitutioes siue iurta regularia quo: uilibet ordinū instituta incurrit q̄slibet cēlebūt̄. Etia si p̄terea ad sedē ip̄am vel alij q̄cūq; sp̄calis habēdus foret recursus si tñ hñi liter perierit iniūctis tñ inde p̄ mō culpe sili p̄nia. Necnō alij q̄ fuit iniūgeda auctoritate p̄dicta etiā abiq; cuiusvis alteri p̄syp hoc req̄fita licētia absolvere atq; etiā semel ut p̄mittit̄ invita q̄cūq; vota pegrinatiois abstinentie et silla i alia pietat⁹ oīpa cōmutare etiā si talia sint p̄ p̄ q̄ sedes aplīca merito fo: et p̄sulēda. Et cū eis et corp̄ q̄slibet sup̄ irregula ritate si quā hñmōi sīns aut eoz aliq; ligari missas et alia diuina officia nō tñ in cōrēpti clauis celebrādo vel se illis imisceđo vel alias q̄literciūq; p̄terq; in bigamia vel homicidio voluntario tractarent abolēdo. Etia oīm ib̄ abilitat̄ irregularitatis et infamie maculā siue notā p̄ ip̄oz quēlibet p̄missioz occasione tractā eadē auctoritate dispēsare ip̄oīz et eoīz quēlibet ad q̄slicq; dignitates etiā si cardinalat⁹ administratoes officia et bñficia q̄cūq; ecclasticarū curā aiāz hñtia q̄ idebitē ac min⁹ canonice alias tñ colo rato titlo etiā si p̄ simonie labē nō tñ p̄ violētā aut p̄tertu līap̄ et istoīz fallo fabricatoz adepti sunt et possident ip̄is tñ dignitatibus bñficiis

Sessio tricesima quinta

officij in quoꝝ ad eptione labes simonie interuenient suis in manibꝫ
p̄dicatorū confessorū libere resignatis reabilitare. Alioꝝ eis post reabili-
tationē huiusmodi denuo ab eoꝝ aliquis iuris p̄iudicio cōferre. Et de
illis puidere. Et alias desup ipsoꝝ statuꝫ et indemnitatibꝫ cōsulere eti-
am ad alias quascūq; dignitates ut p̄mittit et beneficia illis canonice
cōferendas aut cōferenda reabilitando ac in omnibꝫ et per oia libere et
licite possint et valeat proꝝ romanus pontifex proꝝ tēpore in legittima
administratione papatice cōstitutus quemadmodum liber facere posset. Ita
tamē q; ipsoꝝ singuli de fructibꝫ per eos et dignitatibꝫ psonatibus ad
ministratiōnibꝫ officij et beneficijs huiusmodi indebet p̄cepere / alioꝝ
portionē p fabricis et ornamenti ecclesiariū seu alijs psonis vībus iur-
ta voluntate et discretionē confessorū p̄dictorū exponere debeant ac etiā
teneant. Et quibus quidē absolutionibꝫ abolitionibꝫ dispensationibꝫ
bus et pusionibꝫ etiā in iudicio et extra p̄bi opus fuerit stari volum
psonis incorporatis et incorporādis p̄dictis auctoritate ipius vīniver
salis tenore p̄sentium indulgemus. Volumus autē q; confessores ipi de
bis qbus ratione p̄missorū fuerit impendēda. Satisfactio etiā similis
incorporatis p̄dictis pro tēpore cōfidentibꝫ per se si supuiterint vel p
heredes suos aut alios si tunc forte trāserint facienda inungāt / quā
ipſi absoluti vel heredes aut alii p̄missi facere et adimplere teneant ut
pſertur. Et ne q; absit aliqui apter huiusmodi gratiā redandū p̄cluio-
res ad illicita in posterū cōmittenda volumus. Qd si ex cōfidentia re-
missionis hīmōi aliquis vel aliqui incorporatorū p̄dictorū aliqua forte
cōmitteret quo ad illa remissio eis nullatenus lūfrageſ quonia erat
ad eos qui a nobis recesserunt ad dissolutionē seu derogatiōne aucto-
ritatis p̄sentis sacri cōcilij improbis ausibꝫ machinati sunt volum
aliquētus extendi. Nulli ergo hominī oīno licet hac paginā nostrę
cōcessione et volūtatis infringere vel ei ausu temerario contraire. Si
quis aut hoc atēptare p̄sumperit indignatione om̄nipotētis dei et vni-
uersalis eccliesie se nouerit incurſū. Datū Basilee. v. kalendas Iulij
Anno a nauitate dñi. M. cccc. xxix. apostolica sede vacante.

Nos sicut ut tu qui ante datam litterarū p̄dictarū nostre cōgre-
gationi incorporatus fuisti. Et nobiscū ipius eccliesie causis et ne-
goctiis p̄sequēdis per ser menses et amplius sollicitis studiis labora-
sti litterarū p̄dictarū pleno gaudias effectu. Et ne cundē effectū super
eo q; incorporatus fuerit. Et per hīmōi menses nobiscū laboraueris
ut pſertur cuiusvis hesitationis supfit scrupulus tēpore p̄cedente te ut
pſertur incorporatū fuisse. Ac p huiusmodi mētes nobiscū realiter et ve-
raciter laborasse. Hārū serie litterarū attestamur. Et cunctis notis re-
linquimus volētes et auctoritate vniuersalis eccliesie decernētes q; p̄sen-
tes littere ad pbandā plene huius rei seu facti existentiā sive certitudi-
nē vbiꝝ sufficiat. Nec ad id p̄bationis alterius adminiculū requirat
Nulli ergo oīno hominī licet hac paginā nostrę attestationis volūta

Sessio tricesima quinta

etis et constitutionis infringere vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare presumperit indignatione omnipotentis dei et vniuersalis ecclesie se nouerit incursum. Dat Basilee ut supra.

Decretum quinqz conclusionum.

Sicut generalis Basiliensis Synodus tc. Ad ppe, tua rei memoriam sollicitudinem generalium conciliorum quorum frequentes celebratio agri dominici principia cultura est maxime fieri decet ut euellat et destruat vepres et tribulos errorum / edificet quod er plantat sanam doctrinam veritatis per quam aie bonum nutriatur in salute. Quod attendens hec sancta Synodus volentesque errores varios aduersus euangelicam veritatem et determinaciones ecclie pullulantes extinguerre tres catholice veritates fidei cordibus omnium christianorum per solenne decretum sue Sessionis firmius inscrere curauit cuius decreti Tenor talis est Sacrosancta generalis Basiliensis tc. Ad perpetuam rei memoriam Sicut una est Christi ecclia ita tc. ut habeat in xxxij. Sessione. Huius auctoritate sic promissa, prudenter insuper fuit ut ea rescinderent sarculo ecclesiastice sollicitudinis que in aduersum errata sunt. Et potissimum dum error in illo deprehenditur quod animabz christianorum grauius posset afferre nocumenum, tunc aliosque ad errandum faciliter inducere. Tanta enim nobis cura esse debet conservandae christiane fidei ut nec in minimo premitur violari quam patinaciter offendentes in aliquo tortu offendere censemur / dum doctrinam ecclie catholice in his que fidei sunt non sequuntur velut ineffabilem regulam / Sed iudicium proprium in aduersum obduratis animis sequi volunt. Item principale caendum est ne is quod alicor dotio in via veritatis esse debet alios in foueam et principium erroris abducatur et potissimum talis erroris quod vniuersalium conciliorum auctoritatē eneruet quorum iudicium summum est in terris in extirpatione errorum et conservazione recte fidei nec undeque alii quis peritus dubitauit summum pontificem in his que fidei concernunt iudicio corundem concilio vniuersali esse subjectum. Quo quescat autem christiana religio in promissa declaratione catholice fidei circa ipsorum concilioz auctoritatē. Explicata in sacra constar. Synodo Et deinceps cum olim Eugenius papa quartus hanc Synodum Basiliense. sine ipsis consenserunt uttemptasse primavice dissoluere declaratum sibi fuit hoc ipsum promisse declarationi repugnare. Quod non poterat dissoluere aut in aliud locum transferre vel in aliud tempus prorogare generale concilium uniuersalem ecclesiae representans sine consensu ipsius / ac etiam veritas iuris divini et articulus fidem concernens que sine interitu salutis negligi non potest. Tandem post longam resistentiam quod aduersus veritatem fecerat et multipli ces ammonitiones atque informationes sibi per hanc sanctam Synodum factas dissolutionem ipsam reuocauit. Illaque declaravit fuisse irritam et inanem reuocans etiam quicquid contra huius sacri concilij Basiliense auctoritatē per ipsum aut suo nomine assertum erat / Sic uniuersa ecclesia et christiana religio in hac fidei veritate coquieuit firmum

Sessio tricesima quinta

ter credes nō posse fieri dissolutionē cōclūj sine cōsensi eius / spes autē omniū erat ipm dñm Eugenij attenta maxima adhesione. Huic sancte synodo p ei solenniter prestata deinceps in unitate fidei cū tota ecclēsia permanere a qua iterū proch dolor se grauius p attemptatā secundā dissolutionē hui⁹ sacri cōclūj sine cōsensi ipsius separarunt. Et cum fuisset iterū ammonit⁹ ut hoc ipsum revocaret expectatoq⁹ diuturno tpe ut rursum errore dimitteret. Et primitus in eo permanens auctorita tem cōcilior⁹ generali ⁊ veritates fidei circa ea declaratas assidue cōcūlans Qd⁹ q̄s cōsiderans hec sancta Synodus et vides sensib⁹ apud eum p ammonitione ⁊ expectationē p ficerem omnib⁹ christianis rei hui⁹ veritatē manifestare debuitne aliquos deinceps in suis errores at trahere possit qui pignorantia laqueos pditionis incurrit. Sed potius lumen doctrine ecclēsie catholice iungiter sequentes faciane rectos gressus suos in acquisitione eterne salutis / sitq⁹ oīm una fides una societas spes in vinculo pacis. Et ut clarius rei series ipsius innoscat possintq⁹ cuncti plen⁹ veritatē ab errore lumen a tenetibus discernere. Quinq⁹ cōclusiones in sua cōgregatione generali cōdulit hec sancta sy nodus nono kalēdas Julij p̄ime p̄teriti declaratiuas eorūq⁹ aduersus duas veritates in decreto supra memorato poscas. Prefat⁹ Gabriel dictus tunc Eugenij papa quartus hec attemptauit Quarū qui dem conclusionū tenor talis est.

¶ Veritatibus duab⁹ pdictris repugnat prima hui⁹ sacri Basiliēn. concilij p̄tensa dissolutio seu trāslatio p Eugenij papam modernū de plenitudine p̄tatis aplice ut assertit attemptata.

¶ Veritatibus duabus pdictris repugnant errores Eugenij pape moderni post primā p̄tentiam dissolutionē siue trāslationē Synodali monit⁹ ac iussis suis. Et in forma sibi oblata iudiciliter revocavit. ¶ Veritatibus duabus pdictris repugnat sacri hui⁹ Basiliēn. cōcūlj pretensa dissolutio siue translatio p Eugenij modernū citat⁹ super facto reformationis attemptata de plenitudine p̄tatis ut assertit causa quo contra ipsum aut aliquid de suis p̄sidentibus procedere inexcusa bilem in fide cōtineret errorem.

¶ Veritatibus duabus pdictris repugnat hui⁹ sacri Basiliēn. concilij iterata dissolutio seu trāslatio p̄tensa ipsum modernū Eugenium dissoluente seu trāstante in revocati⁹ errore p̄bariteq⁹ esse plapum.

¶ Veritatibus duab⁹ pdictris repugnat iterata dissolutio seu trāslatio Neenō ipsius Eugenij post eius monitione synodale ut ipsum dissolutionē seu trālationē p̄samt p̄mittit factā revocaret. Declara tag⁹ p̄tinata ac in ead ē lōga permanēta aptaq⁹ sua rebellio. Et alterius cōgregationis in vim p̄tensa dissolutionis sub noīe cōcūlj generalis erectio hoc sacro durante Basiliēn. cōcilio sūt de eiusdem Eugenij p̄titaria cūdēta testimonia que clamore accētoris.

¶ Quequidē oīa deduci voluit hec sc̄ta synodus in noticiā cunctor⁹

Sessio tricesimasexta

¶ pñtes ut euñsis erroribꝫ de agro dñi vñitas fidei refloret et oibus complexantibꝫ verit  t  ecclia dei cõsequat salut  et pace q  p m  disso, luti es et impugnati es p fati Gabriele f c dic  Eugenii papam quartu  aduersus sc am synod  suscitatas q plurima picula et detri, m ta bucusq  sustinuisse dinosc  et sicuti in errore suscitata sc dala et sc smata succrever t sicut et agniti  vitatis par et tranquillitas oriat ipsaq  xpi ecclia destruc  aduersitatib  vniuersis securitate gaudeat et salute nulli ergo oino boim licet h c pagin a nostre declarati is notifi, cationis infringere vel ei ausu temerario contrarie. Si q s q uit hoc a, ceptare p supserit indignatione oportetis dei et vniuersal ecclie se noue, rit incursu . Datu  Basilee i sessi e nostra publica seruo nonas Julij anno a nativitate d ni. Dcccxxxix. aplice sede vacante.

¶ Sessio tricesimasexta De concepcione glorioissime Beate marie virginis.

SAcrosc  generalis syno, dus Basili . in sp sito legittime  gregata vniuer, sal  eccliam representas ad p petu  rei memoria . Elu, eidatib  diuine gratie mysteria merced  gratios  re, promisit eterna dei p ris sapientia d i ait: Qui elucidat me vit  etern  habeb t / q d eti  d  gloria virgine quo ipam sapiam dei filii etern  i vtero p nuit ac mundo p perit sacrosc  legit ecclia. N  q cqd de dignitate et sublimitate vgi, nis mis educit i luce. Hoc n  dubiu  est ad laud  et honor  filii sui p nere / Et q  honorificat g faz et scrat  m sa honorificat et elucidat glo, riosu  nom  filii ei  / q  ipam scificauit et repleuit g ra. Unde si i ceter  re bus elucidatio vit  q  a d no deo e  p clar  merita p turit i ea re sp liter fruct  vberrimos asferre sper da e  q  scificatione et dedicatione t p l  ei  c cernet. In q n secula anq  terra fieret. Et ab eterno sibi m sion  ordinavit prima et eterna vit . Id q  maxime cognit ut par habeat in q stionib  c cernetib  scirat  illi  p  qu  par diffusa e  in terris / Ha, cten  vero difficultis questio i diversis p r b . Et cor  bac sancta synodo sup p ceptio  ipi  gloriose viginis marie matris dei / et exordio scificatio, nis ei  facta e . Quibusd  dic tib  ipam vgin  et ei  aiam p aliquot te, pus aut instans epis subiacuisse actualiter originali culpe Alijs aut  ecouero dic tib  a principio creationis su  ipsam dilig do gratia eid  c toluisse p qu  a macula originali ill  beatissim  pson  liberans et pseru s sublimiori sanctificationis genero redemit cum fundaret eam ipsam altissimum et ipsam fabricaret filius dei patris ut esset mater ei  in terris Nos vero diligenter inspectis auctoritatibus et rationibus que i  a plurib  annis in publicis relationib  ex pre veriusq  doctrine cor  hac sancta Synodo allegate sunt Alijsq  eti  plurimis super hac re vissis et matura consideratio  p satis doctrin  illam differentem glo